

Prawidłowe pobranie próbki nasienia

Informacje dla pacjentów ambulatoryjnych

- Przed planowanym badaniem należy zaopatrzyć się w plastikowy, jednorazowy pojemnik (dostępne w laboratorium oraz w aptekach);
- Przed wykonaniem badania zaleca się zachowanie **trzydniowego** okresu wstrzemięźliwości seksualnej;
- Umyć dokładnie ręce wodą z mydłem i wytrzeć w czysty ręcznik;
- Przygotować pojemnik nie dotykając wewnętrznych powierzchni pojemnika palcami;
- Przed oddaniem nasienia należy oddać mocz do toalety;
- Nasienie powinno być oddane z zachowaniem ogólnie obowiązujących zasad higieny (po dokładnym umyciu zewnętrznych narządów płciowych przy użyciu ciepłej wody, bez użycia środków myjących i odkażających);
- Zamknąć pojemnik, opisać imieniem i nazwiskiem;
- Materiał należy dostarczyć do laboratorium w ciągu 2 godzin od pobrania.

Szpital Wojewódzki
im. Świętego Łukasza w Tarnowie

Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza w Tarnowie
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej
ul. Lwowska 178a
33 – 100 Tarnów
Dział Diagnostyki Laboratoryjnej
Tel. +48 14 63 15 285 tel. +48 14 63 15 283

Doustny test tolerancji glukozy-

Przygotowanie pacjenta do badania, wykonanie testu

Informacje dla pacjentów ambulatoryjnych

OBOWIAZUJE SKIEROWANIE OD LEKARZA

- ✓ **Należy przygotować się na 2 godzinny okres badania.**
- Przed przeprowadzeniem testu nie należy zmieniać diety w ciągu co najmniej trzech dni oraz zachować zwykłą aktywność fizyczną;
- Zgłosić się **na czczo około 12 godzin po posiłku**, nie należy palić, pić kawy, herbaty, alkoholu (dozwolone są niewielkie ilości wody mineralnej);
- Należy zachować co najmniej 3-dniową przerwę od zakończenia menstruacji;
- Należy zachować co najmniej 14-dniowy odstęp od zakończenia ostrej choroby;
- Podać występowanie czynników mających wpływ na interpretację wyników testu (np. leki antykoncepcyjne, przeciwzapalne, kortykosterydy, tiazydy, benzodiazepiny, amiodaron, beta – blokery, przebyta w ostatnim czasie choroba);
- **Glukozę (75 g dotyczy pacjentów dorosłych)** – pacjent kupuje w aptece i przynosi ze sobą w dniu badania;
- Pobierana jest krew na czczo, a następnie pacjent wypija 75 g glukozy rozpuszczonej w około 300 ml wody w ciągu 3-5 minut;
- Po dwóch godzinach pobiera się krew ponownie (krzywa cukrowa 2-punktowa);
- ✓ **Podczas oczekiwania na drugie pobranie krwi nie wolno oddalać się od punktu pobrań, pacjent powinien w tym czasie siedzieć, nie można przyjmować posiłków, pić, palić papierosów ani wykonywać wysiłku fizycznego.**

Szpital Wojewódzki
im. Świętego Łukasza w Tarnowie

Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza w Tarnowie
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej
ul. Lwowska 178a
33 – 100 Tarnów
Dział Diagnostyki Laboratoryjnej
Tel. +48 14 63 15 285 tel. +48 14 63 15 283

Ogólne zasady przygotowania do badań laboratoryjnych

Informacje dla pacjentów ambulatoryjnych

- Do pobrania materiału należy zgłosić się **na czczo**, po 10-12 godzinach od przyjęcia ostatniego posiłku;
- W przypadku **niemowląt i małych dzieci** w wyjątkowych sytuacjach dopuszczalne jest podanie lekkiego śniadania – wyjątek stanowi badanie poziomu glukozy;
- Pacjent powinien być wypoczęty i zachować **zmniejszoną aktywność fizyczną** przed pobraniem;
- Próbkę krwi powinny być pobierane **przed wdrożeniem procedur diagnostyczno-terapeutycznych**, które mogą interferować z wynikami badań;
- Przy niektórych oznaczeniach muszą być spełnione szczególne warunki pobrania badania. Informacje dostępne w laboratorium.

Szpital Wojewódzki
im. Świętego Łukasza w Tarnowie

Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza w Tarnowie
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej
ul. Lwowska 178a
33 – 100 Tarnów
Dział Diagnostyki Laboratoryjnej
Tel. +48 14 63 15 285 tel. +48 14 63 15 283

Prawidłowe pobranie porcji moczu

Informacje dla pacjentów ambulatoryjnych

- Mocz do badania powinien być oddany bezpośrednio po spoczynku nocnym trwającym nie mniej niż 4 godziny;
- **Informacja dla kobiet:** Zaleca się unikania badania moczu w okresie okołomenstruacyjnym, czyli 2-3 dni przed i po zakończeniu miesiączki;
- Umyć dokładnie ręce wodą z mydłem i wytrzeć w czysty ręcznik;
- Przygotować pojemnik na mocz nie dotykając wewnętrznych powierzchni pojemnika palcami, (pojemniki są dostępne w laboratorium oraz w aptekach);
- Mocz powinien być pobrany z zachowaniem ogólnie obowiązujących zasad higieny (po umyciu zewnętrznych narządów płciowych przy użyciu ciepłej wody, bez użycia środków myjących i odkażających);
- Oddać pierwszą niewielką porcję moczu do toalety;
- Drugą porcję moczu oddać do pojemnika („środkowy strumień moczu”), końcową część moczu oddać do toalety;
- Zamknąć pojemnik natychmiast po pobraniu próbki i opisać imieniem i nazwiskiem;
- ✓ **Przed planowanym badaniem moczu nie zaleca się skrajnego ograniczania, ani zwiększania przyjmowania płynów, znacznych wysiłków lub długotrwałych marszów.**

Szpital Wojewódzki
im. Świętego Łukasza w Tarnowie

Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza w Tarnowie
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej
ul. Lwowska 178a
33 – 100 Tarnów
Dział Diagnostyki Laboratoryjnej
Tel. +48 14 63 15 285 tel. +48 14 63 15 283

Prawidłowe pobranie porcji moczu do pojemnika transportowo-wzrostowego UROMEDIUM

Informacje dla pacjentów ambulatoryjnych

- Mocz do badania powinien być oddany bezpośrednio po spoczynku nocnym trwającym nie mniej niż 4 godziny;
 - Umyć dokładnie ręce wodą z mydłem i wytrzeć w czysty ręcznik;
 - Przygotować pojemnik na mocz oraz pojemnik transportowo-wzrostowy nie dotykając wewnętrznych powierzchni pojemników palcami;
 - Mocz powinien być pobrany z zachowaniem ogólnie obowiązujących zasad higieny (po umyciu zewnętrznych narządów płciowych przy użyciu ciepłej wody, bez użycia środków myjących i odkażających);
 - Oddać pierwszą niewielką porcję moczu do toalety. Drugą porcję moczu oddać do pojemnika („środkowy strumień moczu”). Pozostałą część moczu oddać do toalety;
 - Odkręcić korek pojemnika transportowo-wzrostowego i wyjąć płytkę (**nie dotykając powierzchni agaru palcami**), trzymając za korek zanurzyć całą płytkę z agarem w próbce moczu oddanej do pojemnika, jeżeli jest na to zbyt mała ilość moczu, należy polać płytkę z obu stron moczem, włożyć płytkę do opakowania i zakręcić.
- ✓ **NIE ZALEWAĆ POJEMNIKA TRANSPORTOWO-WZROSTOWEGO MOCZEM!**

Szpital Wojewódzki
im. Świętego Łukasza w Tarnowie

Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza w Tarnowie
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej
ul. Lwowska 178a
33 – 100 Tarnów
Dział Diagnostyki Laboratoryjnej
Tel. +48 14 63 15 285 tel. +48 14 63 15 283

Pobranie moczu na badanie ogólne u noworodków i małych dzieci

Informacje dla pacjentów ambulatoryjnych

- ✓ **Przygotować woreczek na mocz (w sprzedaży dostępne są dwa rodzaje: dla dziewczynki i dla chłopczyka);**
- Przed założeniem woreczka: Umyć ręce wodą i mydłem i wytrzeć w czysty ręcznik;
- Mocz powinien być pobrany z zachowaniem ogólnie obowiązujących zasad higieny (po umyciu zewnętrznych narządów płciowych przy użyciu ciepłej wody, bez użycia środków myjących i odkażających), nie stosować wcześniej oliwek itp.;
- Postępować zgodnie z instrukcją zaleconą przez producenta jałowych woreczków jednorazowego użytku;
- Po założeniu woreczka nie wolno pozostawiać dziecka na długi czas bez stałej obserwacji. Po napełnieniu oderwać woreczek od ciała, załamać powierzchnię lepką i skleić;
- Napełniony i skleiony woreczek włożyć do pojemnika na mocz i zakręcić wieczko. Pojemnik opisać imieniem i nazwiskiem;
- W celu zachowania jałowości nie dopuszcza się do manipulowania palcami wewnątrz woreczka.

Szpital Wojewódzki
im. Świętego Łukasza w Tarnowie

Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza w Tarnowie
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej
ul. Lwowska 178a
33 – 100 Tarnów
Dział Diagnostyki Laboratoryjnej
Tel. +48 14 63 15 285 tel. +48 14 63 15 283

Pobranie moczu na posiew u noworodków i małych dzieci

Informacje dla pacjentów ambulatoryjnych

- Przygotować pojemnik na mocz nie dotykając wewnętrznych powierzchni pojemnika palcami (pojemnik dostępny w laboratorium oraz w aptekach);
- Umyć ręce wodą i mydłem;
- Mocz powinien być pobrany z zachowaniem ogólnie obowiązujących zasad higieny (po umyciu zewnętrznych narządów płciowych przy użyciu ciepłej wody, bez użycia środków myjących i odkażających), nie stosować wcześniej oliwek itp.;
- Podać dziecku pić (przystawić do piersi lub podać butelkę) pozostawiając dziecko bez pieluszki;
- Po chwili dziecko powinno zacząć oddawać mocz – do pierwszych kilka kropel należy przystawić pieluszkę, następnie przystawić pojemnik na mocz w celu zebrania próbki moczu;
- Zamknąć pojemnik, opisać imieniem i nazwiskiem i jak najszybciej dostarczyć do laboratorium.

Szpital Wojewódzki
im. Świętego Łukasza w Tarnowie

Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza w Tarnowie
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej
ul. Lwowska 178a
33 – 100 Tarnów
Dział Diagnostyki Laboratoryjnej
Tel. +48 14 63 15 285 tel. +48 14 63 15 283

Prawidłowe przeprowadzenie dobowej zbiórki moczu

Informacje dla pacjentów ambulatoryjnych

- Zbiórkę moczu należy rozpocząć rano (np. o godzinie 6.00), a zakończyć następnego dnia rano o tej samej godzinie. Przed rozpoczęciem zbiórki opróżnić pęcherz moczowy (**oddając pierwszy mocz do toalety**);
- Każdą następną porcję moczu wlewać do przygotowanego naczynia;
- Naczynie przechowywać w ciemnym i chłodnym miejscu;
- Zbieranie moczu należy prowadzić przez 24 h i zakończyć pierwszą poranną porcją moczu, którą należy dodać do naczynia;
- Po zakończeniu zbiórki **koniecznie** zanotować **ilość zebranego moczu. Ilość pobranej dobowej zbiórki moczu ma decydujący wpływ na przeliczeniową wartość wyniku**;
- Po dokładnym wymieszaniu moczu, porcję o objętości ok.50-100 ml należy przelać do pojemnika na badanie ogólne moczu;
- Pojemnik opisać: imię i nazwisko, dobową objętość zbiórki moczu i w jak najkrótszym czasie dostarczyć do laboratorium.
- ✓ **Badania wymagające dodania stabilizatora do dobowej zbiórki moczu - kwas solny HCL**
 - badania moczu na utratę Ca (wapnia) i/lub P (fosforu)
 - kwas 5-hydroksy indolooctowy
 - kwas wanilinomigdałowy VMA, katecholaminy (Adrenalina, Noradrenalina, Dopamina), metoksykatecholaminy – trzy dni przed przystąpieniem do DZM należy wykluczyć z diety spożywanie orzechów, bananów, owoców cytrusowych, kawy, wanilii oraz herbaty
- ✓ **SPOSÓB POSTĘPOWANIA:**
 - Stabilizator należy pobrać w laboratorium w odpowiedniej ilości!
 - Dobową zbiórkę moczu należy przeprowadzić zgodnie z instrukcją (verte)
 - **Do pierwszej porcji zbieranego moczu** należy dodać pierwszą porcję stabilizatora (10ml HCl). **Zachować ostrożność (z zachowaniem kolejności : stabilizator wlewać do moczu)**
 - Po przekroczeniu 1 litra moczu dodać następną porcję stabilizatora (następne 10 ml HCl), po przekroczeniu 2 litra moczu dodać kolejną porcję stabilizatora (10ml HCl)
 - Niewykorzystane porcje stabilizatora należy zwrócić do laboratorium.
- ✓ **Badania bez dodawania stabilizatora wymagające osłonięcia pojemnika przed światłem**
 - kwas delta aminolewulinowy (ALA)
 - koproporfiryna

Warunki pobrania – lipidogram

Informacje dla pacjentów ambulatoryjnych

- Pacjent powinien być 12 godzin na czczo;
- Zaleca się aby w okresie 1-2 tygodni poprzedzających badanie stosować normalną zrównoważoną dietę;
- Na co najmniej 3 dni przed badaniem należy powstrzymać się od spożycia alkoholu;
- Na 24 godziny przed badaniem należy powstrzymać się od nadmiernego spożywania kalorii oraz ciężkiej pracy fizycznej;
- ✓ **Lipidogram jest oznaczeniem czterech podstawowych frakcji lipidowych:**
 - Cholesterolu całkowitego
 - Trójglicerydów
 - Cholesterolu HDL
 - Cholesterolu LDL
 - Cholesterol nie HDL

Szpital Wojewódzki
im. Świętego Łukasza w Tarnowie

Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza w Tarnowie
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej
ul. Lwowska 178a
33 – 100 Tarnów
Dział Diagnostyki Laboratoryjnej
Tel. +48 14 63 15 285 tel. +48 14 63 15 283

Szczegółowe warunki pobrania:

- TSH
- żelazo, TIBC
- monitorowanie poziomu leków
- INR

Informacje dla pacjentów ambulatoryjnych

- Do badania należy zgłosić się w godzinach 7.00–10.00. (**TSH, żelazo, TIBC** – ze względu na zmienność dobową);
- Przed badaniem **poziomu żelaza** nie należy zażywać preparatów zawierających żelazo jak również należy unikać pokarmów bogatych w żelazo (tofu, soja, fasole, wątróbka i czerwone mięso, pestki dyni i sezamu, produkty zawierające kakao);
- Do badania należy zgłosić się po przespanej nocy;
- Monitorowanie poziomu leków (**Karbamazepima, Kwas walproinowy, Levetiracetam, Lamotrygina, Digoksyna**) – zażywanie leków w danym dniu musi być ustalone z lekarzem; próbki do oznaczeń poziomu leków są pobierane przed zażyciem dawki porannej lub w szczycie wchłaniania;
- Monitorowanie poziomu **INR** – zażywanie leków w danym dniu musi być ustalone z lekarzem; próbki do oznaczeń poziomu leków są pobierane przed zażyciem dawki porannej lub w szczycie wchłaniania.

Wymaz w kierunku owsicy

Informacje dla pacjentów ambulatoryjnych

- Wymaz należy wykonać rano, przed higieną i wypróżnieniem;
- Wyjąć wymazówkę z opakowania, zwilżyć wacik wymazówki letnią wodą;
- Rozchylić pośladki i ruchem okrężnym (trwającym około 4 sekundy) dokonać wymazu ze śluzówki fałdów odbytu (zewnątrznie – nie wkładać wymazówki do кишки stolcowej);
- Wymazówkę włożyć z powrotem do plastikowego pojemnika, dokładnie zamknąć, opisać imieniem i nazwiskiem.

Szpital Wojewódzki
im. Świętego Łukasza w Tarnowie

Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza w Tarnowie
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej
ul. Lwowska 178a
33 – 100 Tarnów
Dział Diagnostyki Laboratoryjnej
Tel. +48 14 63 15 285 tel. +48 14 63 15 283

Prawidłowe pobranie próbki kału

Informacje dla pacjentów ambulatoryjnych

- Przed planowanym badaniem kału należy zaopatrzyć się w plastikowy, jednorazowy pojemnik (dostępne w laboratorium oraz w aptekach);
- **Kał powinien być oddany do czystego naczynia lub na papier (nie do muszli klozetowej)** – następnie pobiera się próbki z kilku miejsc za pomocą szpatułki, wypełniając pojemnik do połowy, należy unikać zanieczyszczenia materiału moczem oraz środkami chemicznymi używanymi do dezynfekcji toalet;
- Pojemnik dokładnie zamknąć, opisać imieniem i nazwiskiem i dostarczyć do laboratorium w jak najkrótszym czasie;
- Kał na badanie parazytologiczne pobiera się 3-krotnie w odstępach 3-5 dniowych. Zaleca się pobieranie nie wcześniej niż 2 tygodnie po zakończonej kuracji antybiotykowej. Do defekacji nie używać czopków;
- Pobranie kału na krew utajoną nie wymaga zastosowania diety. Nie należy pobierać podczas menstruacji;
- Pobranie kału na posiew bakteriologiczny – materiał należy dostarczyć do laboratorium w ciągu 2 godzin od pobrania.

Szczegółowe warunki pobrania PSA

Informacje dla pacjentów ambulatoryjnych

- Krew do badania można pobrać niezależnie od pory dnia, dopuszcza się lekki posiłek;
- **Przed wykonaniem badania zaleca się zachowanie dwudniowego okresu:**
 - zmniejszonej aktywności fizycznej w tym długotrwałej jazdy na rowerze
 - wstrzemięźliwości seksualnej
- Badanie należy wykonać przed badaniem przedmiotowym gruczołu krokowego przez lekarza.

Szpital Wojewódzki
im. Świętego Łukasza w Tarnowie

Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza w Tarnowie
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej
ul. Lwowska 178a
33 – 100 Tarnów
Dział Diagnostyki Laboratoryjnej
Tel. +48 14 63 15 285 tel. +48 14 63 15 283

Prawidłowe pobranie próbki plwociny

Informacje dla pacjentów ambulatoryjnych

- Przed planowanym badaniem należy zaopatrzyć się w plastikowy, jednorazowy pojemnik z szerokim otworem (dostępne w laboratorium oraz w aptekach);
- Materiał należy pobrać rano, na czczo, po wyjęciu protez zębowych, nie należy myć zębów;
- Przed odkrztuszeniem plwociny należy przepłukać jamę ustną **przegotowaną wodą**, w przypadku trudności po konsultacji z lekarzem 1-2 dni przed badaniem można zastosować środki wykrztuśne, a w dniu pobrania można stosować dodatkowo inhalacje pobudzające;
- Do badania należy oddać **1-3ml** plwociny;
- Plwocinę należy wykrztusić bezpośrednio do jałowego pojemnika, **nie pluć!**
- Materiał ma być śluzowo-ropny – **ślina nie nadaje się do badania!**
- Zamknąć pojemnik, opisać imieniem i nazwiskiem;
- Materiał należy dostarczyć do laboratorium w ciągu **2 godzin** od pobrania.

Szpital Wojewódzki
im. Świętego Łukasza w Tarnowie

Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza w Tarnowie
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej
ul. Lwowska 178a
33 – 100 Tarnów
Dział Diagnostyki Laboratoryjnej
Tel. +48 14 63 15 285 tel. +48 14 63 15 283

Prawidłowe przygotowanie pacjenta do wymazu z gardła

Informacje dla pacjentów ambulatoryjnych

- Do badania należy zgłosić się rano, na czczo, nie należy myć zębów;
- W wyjątkowych sytuacjach dopuszcza się pobranie wymazu z gardła 3-4 godziny po ostatnim posiłku lub myciu zębów jednak wartość diagnostyczna takiego materiału jest znacznie mniejsza;
- Można przepłukać jamę ustną **przegotowaną wodą**;
- Przed pobraniem materiału nie należy stosować płukanek do ust, tabletek do ssania i innych środków dezynfekujących oraz gum do żucia. W przypadku stosowania tabletek do ssania zalecane jest zgłoszenie się do pobrania po minimum 24 godzinach od przyjęcia ostatniej dawki;
- Do pobrania należy zgłosić się **przed przyjęciem antybiotyku**, a w przypadku kontroli po leczeniu minimum **7 dni** po jego zakończeniu.

Szpital Wojewódzki
im. Świętego Łukasza w Tarnowie

Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza w Tarnowie
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej
ul. Lwowska 178a
33 – 100 Tarnów
Dział Diagnostyki Laboratoryjnej
Tel. +48 14 63 15 285 tel. +48 14 63 15 283